ECLI:LV:VRT:2020:0519.C71171320.4.S

Nо

Lieta Nr. C71

C-171

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Cēsīs /Datums A/

Vidzemes rajona tiesa:

tiesnese D. Ročāne

/Datums B/ rakstveida procesā izskatīja civillietu /Persona A/ pieteikumā par juridiska fakta konstatēšanu ar ieinteres personām /Persona B/, /Persona C/, Finanšu ministriju, Gulbenes novada pašvaldību un /Organizācija A/.

Aprakstošā daļa

Tiesā /Datums C/ saņemts /Persona A/ pieteikums par juridiska fakta – radniecības konstatēšanu. Pieteicēja lūgusi kо juridisku faktu par to, ka /Persona D/, dzimis /Datums D/, un /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir brāļi.

Pieteikumā pieteicēja norādījusi, ka /Datums F/ Vidzemes apgabaltiesas zvērinātai notārei /Persona F/ ies iesniegumu par mantojuma pieņemšanu un viņas apstiprināšanu mantojuma tiesībās uz vectēva /Persona G/ atstāto mantojun

Kopā ar īpašumtiesību apliecinošiem dokumentiem notārei iesniegusi arī virkni radniecību apliecinošos dokumentus šiem dokumentiem trūka dokumenta par /Persona D/, tas ir, /Persona H/ tēva dzimšanu. Ne vietējā arhīvā, ne dzimtsarakstu n arhīvā, ne arī Latvijas Nacionālajā arhīvā šādu ziņu par ierakstu dzimšanas reģistrā nav.

Latvijas Nacionālajā arhīvā ir informācija par /Persona D/ dzimšanas reģistrāciju. No šajā dokumentā ierakstī esamības ir atkarīga viņas mantošanas tiesību rašanās.

Līdz ar to secināms, ka nav iespējams iegūt augstākminētās ziņas citādā veidā, kā tiesā konstatējot faktu, kam ir ju nozīme. Arī zvērināta notāre /Persona F/ iesniegumā par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma ties norādījusi, ka ir jāiesniedz tiesas spriedums par fakta konstatāciju par to, ka /Persona D/ un /Persona E/ ir brāļi.

Latvijas Nacionālā arhīva izdotajā arhīva izziņā norādīts, ka arhīva fonda „Beļavas pagasta valde” dokumentos - 1897.-1899 sastādītajā iedzīvotāju sarakstā ir ziņas par to, ka Beļavas pagastā dzīvojuši: /Persona I/, dzimis /Datums G/, viņa sieva /Per dzimusi /Datums H/, viņa dēls /Persona E/ dzimis /Datums I/, kā arī viņa dēls /Persona D/ dzimis /Datums J/. No šīs viennozīmīgi izriet, ka /Persona E/ un /Persona D/ ir brāļi, kuriem abiem ir vieni un tie paši vecāki, tas ir /Persona I/ un viņ /Persona J/.

Šajā izziņā ir fiksēts uzvārds /Persona I/, bet pierādāmajā prasījumā ir fiksēts vārds /Persona I/. Burts „o” laik pārtapis par burtu „a”, visdrīzāk rakstot dažādos dokumentos un neievērojot šo starpību.

Gulbenes pilsētas dzimtsarakstu nodaļas arhīvā ir saglabājušies izraksti no /Persona E/ (arī /Persona I/) un /Persona I kā arī /Persona D/ (arī /Persona I/) un /Persona K/ dēla laulību reģistra. No abu personu tēva un mātes vārdiem, kas ir kopēji kontekstā ar iepriekš aprakstītajām ziņām ir konstatējams pierādāmais fakts par to, ka /Persona D/ un /Persona E/ ir brāļi.

Pieteikums pamatots uz Civilprocesa likuma 288. panta pirmo daļu, otrās daļas 1. punktu.

Ar tiesneses /Datums K/ lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta civillieta, nosakot pieteikuma izskatīšanas datu laiku - /Datums L/ pulksten 10.00.

Par iesniegto pieteikumu lietas dalībnieki informēti, /Datums M/ nosūtot pieteikuma norakstu.

Ar tiesneses /Datums N/ lēmumu, pamatojoties uz likuma „Par valsts institūciju darbību ārkārtējās situācijas laikā sais Covid-19 izplatību” 4. panta pirmo, otro daļu, nolemts pāriet uz lietas izskatīšanu rakstveida procesā, kā arī informē dalībniekus par to, ka lietu izskatīs Vidzemes rajona tiesa, tiesnese D. Ročāne.

Nodrošinot lietas dalībnieku procesuālo tiesību ievērošanu, tiesnese minētajā lēmumā izskaidrojusi lietas dali procesuālās tiesības, kuras izmantojamas līdz /Datums O/ - pieteikt noraidījumu tiesnesei uz Civilprocesa likuma 19. panta p daļā minētajiem pamatiem, saņemt lietas materiālu kopijas, iesniegt pierādījumus, pieteikt lūgumus, tai skaitā, dot tiesai p rakstveida paskaidrojumus, izteikt savus argumentus un apsvērumus, celt iebildumus pret citu dalībnieku lūgumiem, argum apsvērumiem, sniegt viedokli par citu lietas dalībnieku iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem, saņemt tiesas sprieduma n un lēmumus, izmanot citas procesuālās tiesības, kuras piešķirtas ar likumu.

Minētais lēmums nosūtīts lietas dalībniekiem 2020. gada 3. martā

2020. gada 14. aprīlī tiesā saņemts Finanšu ministrijas paskaidrojums par pieteikumu. Finanšu ministrija lūgusi /Pers pieteikumu noraidīt. Finanšu ministrijas ieskatā, lai tiesa varētu konstatēt juridisku faktu, pieteicējai jāpierāda, ka tas radīs ta

mantiskas vai nemantiskas tiesības.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja ir norādījusi, ka juridiskā fakta konstatēšana tai ir nepieciešama, lai apstip mantojuma tiesībās uz /Persona H/ atstāto mantojumu. Saskaņā ar pieteikumā norādīto /Persona H/ ir pieteicējas vectēva /I G/ dēls.

Saskaņā ar Civillikuma 687. pantu, lai iegūtu mantojumu, kā likumiskajam, tā arī testamentārajam un līgum mantiniekiem jāpiedzīvo tā atklāšanās un reizē ar to arī aicinājums mantot. Savukārt Civillikuma 688. pantā noteikts aicinājumu mantot nodibinās vienīgi iespēja kļūt par mantinieku. Mantojuma iegūšanai vēl vajadzīgs, lai aicinātais izteik gribu pieņemt viņam piekritušo mantojumu.

Savukārt Civillikuma 693. pantā noteikts termiņš gribas izteikumam par mantojuma pieņemšanu - viens gads n saņemšanas laika par to, ka mantojums atklājies.

Finanšu ministrijas ieskatā pieteicējai jāpierāda /Persona H/ atstātā mantojuma pieņemšanu likumā noteiktajā te pretējā gadījumā juridiska fakta konstatēšanai nebūs nozīmes, jo šāds konstatējums pats par sevi nevar radīt pieteicējai ties /Persona H/ atstāto mantojumu. Tādēļ šāda fakta konstatēšana ir pretrunā ar Civilprocesa likuma 288. pantu.

Finanšu ministrijas ieskatā pieteikumam pievienotie pierādījumi nav pietiekami, lai izdarītu nepārprotamu secināju to, ka /Persona D/, dzimis /Datums D/ un /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir brāļi, - ka viņu vecāki ir /Persona I/ un /Persona

No pieteikuma nav saprotams ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem pieteicēja vēlas pierādīt pieteikumā minēto Savukārt iespējamās liecinieku liecības konkrētajā gadījumā būtu vērtējamas kritiski, vai pat neņemamas vērā, jo ir apšaubā ir tādi liecinieki, kuriem varētu būt nepastarpināti iegūtas ziņas par minēto personas dzimšanu un savstarpējo radniecību Finanšu ministrijas ieskatā pieteikums nav pierādīts un ir noraidāms.

Finanšu ministrija lūgusi pieteikumu izskatīt bez tās pārstāvja klātbūtnes.

/Datums P/ tiesā saņemts paskaidrojums no ieinteresētās personas /Organizācija A/ (turpmā-/Organizācija B/).

Tajā norādīts, ka pieteicēja, atbilstoši Civilprocesa likumā noteiktajai kārtībai ir iesniegusi pieteikumu, lai kor /Persona D/ un /Persona E/ radniecību, kas nepieciešams, lai apstiprinātos mantojuma tiesībās.

Possessor ieskatā pieteicējas iesniegto pierādījumu pārbaude un novērtēšana ir tiesas kompetence, izlemjot vai ies pierādījumi ir pietiekoši konkrētā juridiskā fakta konstatēšanai.

/Organizācija B/ ieskatā Vidzemes rajona tiesas /Datums N/ lēmums civillietā par lietas izskatīšanu rakstveida pro pamatots.

Tiesā nav saņemti ieinteresēto personu /Persona B/, /Persona C/ un Gulbenes novada pašvaldības paskaidrojumi saņemts to lūgums par lietas izskatīšanas atlikšanu vai citi procesuāli lūgumi.

Pie apstākļiem, ka ieinteresētajām personām /Persona B/, /Persona C/ un Gulbenes novada pašvaldībai par ie pieteikumu un izmantojamām tiesībām ir paziņots likumā noteiktajā kārtībā, tad minēto personu paskaidrojumu nesniegša šķērslis lietas izskatīšanai.

Motīvu daļa

Tiesa, izvērtējot iesniegto pieteikumu, tam pievienotos rakstveida pierādījumus un ieinteresēto personu Finanšu mir un /Organizācija A/ rakstveida paskaidrojumus, atzīst, ka pieteikums ir likumīgs, pamatots un apmierināms šādu apsvērumu

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 288. panta pirmās daļas, otrās daļas 1. punkta un trešās daļas noteikumiem tiesa lietas par tādu faktu konstatēšanu, no kuriem atkarīga fizisko un juridisko personu mantisko un nemantisko tiesību r grozīšanās vai izbeigšanās, tai skaitā par fizisko personu radniecības attiecībām. Tiesa konstatē faktus, kuriem ir juridiska n ja spēkā esošie normatīvie akti neparedz citādu kārtību to konstatēšanai.

Civilprocesa likuma 251. panta 6. punkts nosaka, ka sevišķās tiesāšanās kārtībā izskata lietas par tādu faktu konstat kuriem ir juridiska nozīme. Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 289. panta noteikumiem tiesa konstatē jur faktus tikai tad, ja iesniedzējam nav iespējams citādā kārtībā saņemt attiecīgos dokumentus, kas apstiprina šos fakt ja šie dokumenti nozaudēti, nozagti vai iznīcināti un zudusi iespēja tos atjaunot.

Konkrētajā gadījumā pieteicēja vēlas, lai tiktu konstatēts fakts par to, ka /Persona D/, dzimis /Datums D/, u vecvectēvs /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir brāļi.

No lietā esošā pieteicējas iesnieguma par mantojuma pieņemšanu un apstiprināšanu mantojuma tiesīb /Datums F/ sagatavojusi un apliecinājusi zvērināta notāre /Persona F/ (lietas 6. lapa), izriet, ka pieteicēja /Perso iesniedzot minēto iesniegumu zvērinātam notāram par apstiprināšanos mantojuma tiesībās uz vectēva /Perso dzimuša /Datums Q/, atstāto mantojumu nav varējusi iesniegt /Persona H/ dzimšanas apliecību vai izziņu par dzimša

Zvērinātas notāres sagatavotajā iesniegumā norādīts, ka pieteicēja tiesas spriedumu par juridiska fakta konstatēšanu, ka /Pers un viņas vectēva /Persona E/ ir brāļi, iesniegs vēlāk.

Pieteicēja ar savu dzimšanas apliecību (lietas 17. lapa), laulības noslēgšanas apliecību (lietas 18. lapa), izziņām par savas dzimšanas un laulības reģistrāciju (lietas 19., 20. lapa), izziņu par mātes tēva /Persona G/, dzimuša /Datums R/, dzi reģistrāciju, kā arī Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva /Datums S/ izziņu Nr. LVVA-6.2.2./5/17670 (l lapa) par /Persona E/, dzimuša /Datums T/ (vecajā stilā), dzimšanas reģistrāciju pierādījusi, ka viņas vecvectēvs ir /Pers kura vecāki ir /Persona I/ un /Persona J/.

No lietā esošās Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva /Datums S/ izziņas (lietas 10. lapa) konstatēja dokumentu trūkuma dēļ nav iespējams sniegt ziņas par /Persona D/ dzimšanas reģistrāciju Alūksnes pareizticīgo draudzē /I

D/. Minētās personas dzimšana /Datums D/ nav reģistrēta arī Balvu un Galgauskas pareizticīgo draudzēs.
No minētās izziņas izriet, ka pieteicēja ar dzimšanas fakta reģistrējošiem dokumentiem nevar pierādīt to, ka arī /Persona D/ tāpat kā viņas vecvectēvam /Persona E/ ir /Persona I/ un /Persona K/ (izziņā par dzimšanas reģistrāciju – /Persona J/) t.i. viņas vecvectēvs /Persona E/ un /Persona D/ ir brāļi, kas cēlušies no vieniem un tiem pašiem vecākiem.
Tiesa atzīst, ka pie minētiem, lietā konstatētajiem apstākļiem ir likumīgs un pietiekošs pamats /Persona A/ pieteikuma izska par radniecības fakta konstatēšanu, jo citādā kārtībā iegūt pierādījumus par radniecību starp viņas vecvectēvu /Persona /Persona D/ viņai nav iespējams. Bet minētā fakta konstatēšana ir nepieciešama mantojuma lietas kārtošanas pabeigšanai.
Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts vēstures arhīva /Datums S/ izziņā Nr. LVVA-6.2.2./5/17671 Par dzimšanas dat radniecību (turpmāk-Beļavas pagasta iedzīvotāju saraksts, lietas 10. lapa) sniegta informācija, ka arhīva fonda „I /Organizācija C/" dokumentos 1897. g.-1899.g. sastādītā iedzīvotāju sarakstā ir ziņas, ka Beļavas pagastā dzīvojuši /Pers dzim. /Datums U/, viņa sieva /Persona J/, dzim. /Datums V/, [..] viņa dēls /Persona E/, dzim. /Datums E/, viņa dēls /Pers dzim, /Datums D/.
No minētā Beļavas pagasta iedzīvotāju saraksta izriet, ka /Persona E/, dzim. /Datums E/, un dēls /Persona D/, dzim, /Datum izcēlušies no vieniem un tiem pašiem vecākiem /Persona I/, dzim. /Datums U/ un /Persona J/, dzim. /Datums V/.
Pieteicēja kā pierādījumus iesniegusi arī divus izrakstus no laulības reģistra (lietas 11., 12. lapa), ko izsniegusi Gulbenes Dzimtsarakstu nodaļa.

No tiem redzams, ka /Datums W/ Gulbenes evaņģēliski luteriskā draudzē laulību noslēguši /Persona D/, /Persona /Persona I/) un /Persona K/., 26 g.v. un /Persona L/, /Persona M/ un /Persona K/ m., 15 g. 11 mēn.v.

Savukārt /Datums X/ Alūksnes evaņģēliski luteriskajā draudzē laulību noslēguši /Persona E/, /Persona I/ (arī /Person /Persona K/., 25 g.v. un /Persona N/, /Persona O/., 17 g.v.

No abiem šiem izrakstiem no laulības reģistra secināms, ka gan /Persona D/, gan /Persona E/ vecāki ir /Persona /Persona I/) un /Persona K/.

Beļavas pagasta iedzīvotāju sarakstā gan /Persona E/, gan /Persona D/ norādīti kā /Persona I/ un /Persona J/ dēli. Sa izrakstos no laulības reģistriem /Persona D/ norādītais vecums /Datums W/ 26 gadi un /Persona E/ noradītais vecums /Dat 25 gadi atbilst Beļavas pagasta iedzīvotāju sarakstā sniegtajai informācijai par to, ka Beļavas pagastā dzīvojis /Persona I/ /Datums U/, un viņa dēls /Persona D/, dzim, /Datums D/, kuram pēc matemātiska aprēķina /Datums W/ ir 26 gadi, un dēls /I E/, kuram pēc matemātiska aprēķina /Datums X/ ir 25 gadi, atbilstoši ziņām no laulības reģistra.

Tiesas ieskatā iepriekš minētajā Beļavas pagasta iedzīvotāju sarakstā un izrakstos no laulības reģistra esošās ziņas ne pierāda to, ka arī /Persona D/, dzimuša /Datums D/ vecāki ir /Persona I/ (arī-/Persona I/) un /Persona K/ (arī /Persona J/), t /Persona E/ (arī /Persona I/), ko apstiprina /Datums S/ Latvijas Nacionālā arhīva Latvijas Valsts Vēstures arhīva izziņa Nr. 6.2.2./5/17670 par dzimšanas reģistrāciju (lietas 9.lapa), kurā norādīts, ka Gulbenes draudzes /Datums Y/ dzimušo un reģistrā (167. ieraksts) ir ziņas, ka /Persona E/, /Persona I/ un /Persona J/ (tā dokumentā) dēls, dzimis /Datums E/ (vecaj Naglienass Pīskopu mājās.

Tiesai nav šaubu par to, ka minētajos dokumentos norādītie /Persona I/ un /Persona J/, /Persona I/ (arī /Persona /Persona K/ ir vienas un tās pašas personas - /Persona I/ un /Persona K/.

Tāpat tiesai nav šaubu par to, ka minētajos dokumentos norādītie /Persona D/, /Persona D/, /Persona P/ un /Perso vienas un tās pašas personas – /Persona D/ un /Persona E/.

Tiesas ieskatā uzvārda /Persona I/ (arī-/Persona I/), vārda /Persona K/ (arī-/Persona J/) un vārda /Persona D/ (arī /I D/) rakstības atšķirības nerada šaubas par to, ka Beļavas pagasta iedzīvotāju sarakstā (lietas 10. lapa) norādītās personas /I I/, viņa sieva /Persona J/, viņu dēli /Persona E/ un /Persona D/ ir tās pašas personas, kas izrakstos no laulības reģistra (lietas lapa) norādītas kā /Persona D/, /Persona E/, /Persona I/ un /Persona K/.

Vārdi /Persona J/ un /Persona K/ ir cēlušies no viena vārda /Persona Q/ (/Tīmekļvietne A/), to izruna fonētiski ir Līdz ar to vārda /Persona J/ ieraksts citos dokumentos kā /Persona K/ ir izskaidrojams ar to, ka šie ieraksti ir izdarīti institūcijās – pagasta valdē, vairākās evaņģēliski luteriskajās draudzēs, tos izdarījušas amatpersonas laikā no /Datums /Datums AA/ atbilstoši tam, kā šo vārdu attiecīgās amatpersonas fonētiski ir uztvērušas un izpratušas to pareizrakstību.

Arī uzvārdā /Persona I/ (arī-/Persona I/) un vārdā /Persona D/ (arī-/Persona D/) esošās atšķirības dažādos dokume nebūtiskas, kas arī izskaidrojamas gan ar fonētisku līdzību, gan ar atbildīgo personu, kas veikušas attiecīgo iedzīvotāju uzsk aktu reģistrāciju, izpratni par pareizrakstību tik daudzus gadus atpakaļ.

Atbilstoši iepriekš izklāstītajai argumentācijai, tiesa nepiekrīt ieinteresētās personas Finanšu ministrijas iebildumie pieteikumu, konkrēti tam, ka pieteicējai jāpierāda, ka konstatējamais juridiskais fakts radīs tai kādas mantiskas vai nema tiesības, ka pieteicējai jāpierāda /Persona H/ atstātā mantojuma pieņemšanu likumā noteiktajā termiņā.

Tiesai piekrīt tam, ka konkrētā juridiskā fakta konstatēšanai ir juridiska nozīme mantojuma lietas kārtošanā kopsa atstātā mantojuma pieņemšanas fakta konstatāciju likumā noteiktajā termiņā, kas ir arī notāra kompetencē. Pie apstākļi notārs, ievedot mantojuma lietu, nav norādījis uz nepieciešamību tiesas ceļa konstatēt faktu par mantojuma pieņemšanu, tie šaubu par to, ka notārs savas kompetences ietvaros, pamatojoties uz pieteicējas iesniegtajiem dokumentiem, ir guvis pārliec mantojuma pieņemšanu likuma noteiktajā termiņā. Notārs ir tā valsts amatpersona, kas ved mantojuma lietas. Tiesai nav šau to, ka tieši notārs ir norādījis uz to, kāda juridiska fakta konstatēšana tiesas ceļā ir nepieciešama mantojuma lietas pabeigšana

Līdz ar to tiesas ieskatā nepamatota ir Finanšu ministrijas norāde uz to, ka pieteiktā fakta konstatēšana ir pret Civilprocesa likuma 288. pantu.

Pamatojoties uz izklāstīto argumentāciju par pierādījumu ticamību un attiecināmību, tiesa par nepamatotu atzīst arī F ministrijas norādīto par to, ka pieteikumam pievienotie pierādījumi nav pietiekami, lai izdarītu nepārprotamu secinājumu pa /Persona D/, dzimis /Datums D/ un /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir brāļi. Finanšu ministrija savu attieksmi ir iz deklaratīvi, nenorādot, kas tai liek šaubīties par pierādījumos ietverto ziņu patiesumu un savstarpēju sakarību.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka minētie un izvērtētie pierādījumi rada nešaubīgu pārliecību par to, ka /Persona D/, dzimis /I D/, un /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir izcēlušies no vieniem vecākiem /Persona I/ un /Persona K/, un viņi ir brāļi.

Tiesa apmierinot pieteikumu, ņem vērā, ka iebildumus pret to nav cēlušas ieinteresētās personas /Persona B/, /Pers Gulbenes novada pašvaldība un /Organizācija A/.

Minētais fakts konstatēts mantojuma lietas kārtošanai.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 251. panta 6. punktu, 288. panta pirmo daļu, otrās d punktu, trešo daļu un 289.-292. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt /Persona A/ pieteikumu.

Konstatēt juridisku faktu par to, ka /Persona D/, dzimis /Datums D/, un /Persona E/, dzimis /Datums E/, ir brāļi.

Juridiskais fakts konstatēts /Persona H/, dzimuša /Datums Q/, miruša /Datums AB/, mantojuma lietas kārtošanai.

Spriedumu var pārsūdzēt Vidzemes apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas /Datums AC/, ies apelācijas sūdzību Vidzemes rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) D. Ročāne

Noraksts pareizs

Vidzemes rajona tiesas tiesnese D. Ročāne

/Datums AD/